

'Artık niceliği değil niteliği konuşacağız'

Türkiye'de 'ne pahasına
olsun büyüme' noktasından
enflasyonun dizginlenmesine
dönük bir noktaya doğru
geçiş olduğunu belirten **ISO**
Başkanı Erdal Bahçivan,
"Hep birlikte nicelikten daha
öte niteliği konuşacağımız
döneme giriyoruz" dedi.

■ **SAYFA 7'DE**

'Artık niceliği değil niteliği konuşacağız'

EKONOMİ SERVİSİ

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, deprem felaketiyle başlayıp ilk yarısı seçim ikliminde geçen 2023'ün ikinci yarısında kadro değişimiyle istikrarın oluşacağına ilişkin özgüvenin yakalandığını söyledi. **Erdal Bahçivan** değerlendirmelerine şöyle devam etti:

"Yaşanan gelişmelerin ardından 2024 yılı, en kötünün artık geride kalmaya başlayacağı bir yıl olarak görülmeye başlandı. Ancak 2023'ün son günlerinde dünyada yaşanan durgunluğun etkileri de hissedilmeye devam ediyor. Bir taraftan dünyada bizleri bekleyen durgunluk tehlikesi devam ederken, diğer taraftan Türkiye'de enflasyonla katı bir mücadele yürütülüyor. Aşında enflasyon konusunda Türkiye ve dünya açısından henüz tam anlamıyla emin olunamayan bir seviye var. İç piyasada enflasyonla mücadelede şu anda en önemli silah faizler olarak gözüktüyor. Yüksek faiz durumu ekonomik aktiviteleri de ciddi şekilde yavaşlatıyor. Bu da iç piyasada durgunluk yaşanacağına işaret ediyor. İç piyasaya bağlı olan sektörlerde talep noktasında bir zorluk yaşanması beklense de, ihracat ve döviz kazandırıcı işlerde çeşitli fırsatlar oluşabilir. Türkiye'de son yıllarda alışılmış olan 'ne pahasına olsun büyüme' noktasından biraz daha enflasyonun dizginlenmesine dönük bir noktaya doğru geçiş olduğu görülüyor. Bunu yılın son aylarında da görmeye başladık. Ancak adı konmuş bir sorun ve doğru tedavi yöntemleri uygulanarak, güven verici bir ortam sonucunda belli bir dönem içinde sonuca varılacağı düşüncesi de geleceğe pozitif olarak bakılmasını sağlıyor. Hep birlikte nicelikten daha öte niteliği konuşacağımız döneme giriyoruz. Dijitalleşme, sürdürülebilirlik, teknoloji, insan kaynakları... Bunların her biri hayatımızı çok daha farklı etkileyecek. Yeni neslin nasıl bir dünya beklediğini çok iyi anlayarak değerlendirmemiz gereken bir dönemdeyiz."

Türkiye'nin kaynak problemi olmadığını vurgulayan Bahçivan, "Ancak Türkiye'nin

Türkiye'de 'ne pahasına olsun büyüme' noktasından enflasyonun dizginlenmesine dönük bir noktaya doğru geçiş olduğunu belirten ISO Başkanı Erdal Bahçivan, "Hep birlikte nicelikten daha öte niteliği konuşacağımız döneme giriyoruz" dedi

Erdal Bahçivan

kaynaklarını doğru kullanma, kaynaklarını doğru değerlendirme sorunu var. Artık bundan sonra hiçbir kaynağımızı heba etmememiz gerekiyor. İnsan kaynağımızı da, maddi kaynaklarımızı da, toprak kaynaklarımızı da en doğru, en güçlü verim ve katkı sağlayacak şekilde kullanmamız gerekiyor. Şu andaki model, daha çok yüksek teknolojinin önemsendiği bir tabloya ön plana çıkarıyor" şeklinde konuştu.

Olaya sadece para politikaları olarak ya da kısa vadede bakmamak gerektiğini belirten Bahçivan şunları söyledi:

"Disiplinli adımlar atıldığını görüyoruz. İç piyasa tarafında ticari kredi erişiminde kredi ve maliyetini kaldırabilme sorunu var. Burada finansa erişmek mi esas, yoksa

o maliyeti karşılamak mı? Bu durum o firmanın o günkü şartlarına bağlı olan bir durum. Ancak son 2 aydır özellikle özel bankalar tekrar aktif bir şekilde piyasaya girmeye başladı. Diğer taraftan Türkiye'ye bir fon akışının başladığını da söyleyebiliriz. Yurt dışından ülkeye tasarruf getiremediğimiz müddetçe Türkiye'nin mevcut tasarruf kapasitesi, ülkenin bireysel tüketicisinin, ticaretinin ihtiyacı olan krediyi yeterli kadar sağlamasına imkan vermiyor. Bu anlamda Türkiye'ye belli ölçüde nakit akışının sağlanmasını olumlu olarak değerlendirebiliriz. Türkiye'nin kredisi yükseldikçe, reytingi yükseldikçe bankaların da kendi marka değerleriyle çok daha güçlü imkanlara kavuşacağını düşünüyorum."

MEDYA Pole Mik

12 şehidimizi uğurlarken...

TÜRKİYE geçen cuma ve cumartesi günlerinden bu yana PKK'nın Kuzey Irak'ta birbiri ardına düzenlediği iki ayrı terör saldırısında hayatını kaybeden 12 şehit askerinin üzüntüsünü yaşıyor.

Şehit askerlerimiz gazetelerde, sosyal medyada yayımlanan görüntülerinde, tek başlarına ya da araziye bir çadırın içinde topluca yemek yerken çektiikleri fotoğraflardaki gülümseyen yüzleriyle karşımıza çıkıyor.

Ölüm, onları Irak'ın kuzeyinde sınırın genişinde bir bölgede, olabilecek en olumsuz iklim koşullarında büyük bir fedakârlıkla silah başında görev ya-

parken buldu.

Kötü hava koşullarını kollayan PKK'lı teröristler, tipinin insansız hava araçlarından görme kabiliyetini engellemesinden yararlanarak, askerlerin üstlendikleri geçici mevzi bölgelerin yakınına kadar sokulmuştu.

Yarın 22 ile 32 arasında değişiyor. Bugün aramızda olmayan genç insanlar, PKK'yı Türkiye sınırından uzak tutmak, örgütü sınırın genişinde baskılayabilmek amacıyla görev yapıyorlardı kar üstünde kurulumuş çadırlardan oluşan geçici karakollarda.

Sedat ERGİN Hürriyet

Ticari rekabete hazırlanalım'

İstanbul Sanayi Odası'nın "Küresel Gelişmeler Eşliğinde Sanayi ve Ekonomimizin 2024'ten Beklentileri" konulu aralık ayı meclis toplantısında konuşan **İSO Başkanı Erdal Bahçevan** öncelikle şu değerlendirmeyi yaptı:

"Daha makro ölçekte, enflasyon ve cari açığa yaşanacak bilyesimin ilk belirtileri gözleniyor. Döviz kurlarındaki sakin seyrin makro dengelere olumlu yansırken, döviz ve kur korumalı mevduatların eş zamanlı azalığı daha gerçekçi bir liralama süreci yapıyor."

Yılın ilk yarısında zorlu koşulların bizi bekleyeceği açık olsa da 2024'ün ikinci yarısından itibaren daha sağlıklı bir tablonun şekilleneceğini düşünüyoruz.

Yılın ilk ve ikinci yarısının birbirinden oldukça farklı olması mümkün. İlk yarıda mevcut yavaşlama eğilimi devam etse de yılın ikinci yarısı itibarıyla faiz indirimlerinin gündeme alınmasıyla toparlanmanın başladığını görüyoruz."

Dünyada artan ticaret savaşlarına ve jeopolitik risklere dikkat çeken **Erdal Bahçevan** buna son örnek olarak Kovidin'de gemilere saldırılan örnek verdi.

Abdurrahman YILDIRIM
Haberturk

CAN BAYTAK Haberturk

Bahçeli neden sus pus oldu?

BÜTÇE görüşmelerinin sonuçlanmasından sonra **partilerin grup toplantılarını** yeniden başladı.

Sali toplantısına çıkan **MHP Genel Başkanı Bahçeli** çok sert sözler söyledi.

CHP Genel Başkanı'nın teröre destek olmakla suçladı, **PKK'dan** taltimat aldıklarını söyledi sonra da parmağını sallayarak, "Özgür Özel adını dikkatli at, aklını başına almazsan sokağa bile kıyamayacak hale geleceksin" diye tehdit etti.

Bahçeli'nin PKK'nın bölücü terörüne nasıl karşı çıkıyor bilinen bir gerçek.

Haksız da değil.

Ancak **Bahçeli'nin** grup toplantısından bir gün önce **koalisyon ortağı HÜDA PAR'ın** Genel Başkanı, Meclis Genel Kurulu kürsüsünde yaptığı konuşmada tam da **PKK'nın** yıllar istediklerini dile getirdi.

"Özerkliği tartışmamız lazım, bunun neden kayıptır?" dedi.

PKK ve bölücüler de bunu söylüyor yıllardır.

Anayasamızın değiştirilemeyecek maddelerinden biri "**Türkiye Cumhuriyeti, devleti ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür**" şeklinde.

HÜDA PAR Genel Başkanı'nın konuşması Anayasa ihlalidir.

Bahçeli bunu bilmiyor mu?
Can ATAKLI Korkusuz

Türkiye hep oradaydı!

ŞEHİT haberleriyle canımız yandı, acımız çok büyük. **Canımız çok daha yakın ise şehitlerimiz üzerinden yapılan kser siyasi tartışmalar, polemikler...** Helle de sosyal medya mecralarındaki haddini aşan paylaşımlar, yorumlar bu acının daha da artmasına yol açıyor. **Binleri TSK'nin terörle mücadelesine karşı psikolojik harp söylemleri, ağır operasyonlar yapıyor...** Kimileri de orada ne işimiz var diye Silahlı Kuvvetlerin Kuzey Irak'taki varlığını tartışmaya açıyor... Doğa ve iklim koşulları üzerinden ora-

larda bulunmanın nasıl bir risk yarattığını sorguluyor. **Oysa tam da orada olduğumuz için bugün ülke sınırlarımız içerisinde huzur ve güven ortamı sağlanmış durumda...** Yani bir zamanlar terörle anılan yerlerde bugün petrol kuyuları faaliyetlere, korkudan terk edilmiş topraklar ekiliyorsa, gülmeyen doğalar yaylalar turizm merkezine dönüşmüşse, cıkmaz sokak denilen sınırlarındaki yerler sınırlarıyla canlanmışsa işte hepsi neden orada olduğunun açık kanıtı.

Tunca BENGİN Milliyet

İktidar seçmeni yine korkutuyor

İKTİDAR, bir yandan seçmeni yine korkutuyor; kaybederse bölücülük kazanacak bu seçim özerklik gelecek diye. Bir yandan da Hüda Par üstünden mesaj veriyor: **Özerklik, eyalet, federasyon** ilanesi onu da biz gelmez; bölücü **HDP de kim oluyor!** Öbür yandarsa **CHP**'ye veriyor ayar; **HDP** oylan istenecekse biz isteriz, sana ne oluyor, üç-beş ay için bölücülüğe mi göz kırpyorsun, otur oturduğun yerde hain! **AK Parti**, hangi seçimde **HDP** oylan istemedi ki önümüzdeki belediye seçimlerinde istemesin?

Fakat sanki **HDP, Cumhur İttifakı adaylarına destek vermeye kalksa kabul etmeyeceklermiş gibi de esp yapıyorlar.** **HDP** oylan istemedikleri yok. Talimat ama istediklerini almak için, **HDP**'yi hedefte koymaktan da geri durmuyorlar. Hepsi bu. Seçimin konusu, aslında terörle ve bölücülükle mücadele değil. **HDP** desteği ve oylanın nereye gideceği meselesi. Taşkınlığa, saldırıya, silahlı baskına varmayan protestolara, demokratik tepkilerle kalsa iyi.

Akif BEKİ Karar

Savaşın mağlubu İsrail!

NETANYAHU rejimi Gazze'de "bu üstünde taş, omuz üstünde taş" bırakmasa da bu savaşın mağlubu İsrail olacak! Günlerdir devam eden İsrail saldırıları tüm dünyanın gözü önünde katliamlara dönüşüyor. Ve her katliam haberi İsrail'in aleyhine oluyor.

Dün İsrail'i "zulme uğramış insanların menkeleti" olarak gören dünya halkları, bugün **İsrail'in "en kanlı katliamlara imza atan"** bir ülke olduğunu görüyor.

Bu tespit sadece dünya halkları tarafından değil, İzzat İsrail vatandaşları tarafından da yapılıyor. **Netanyahu** rejimine karşı İsrail'de bö-

yük bir öfke patlaması yaşıyor! Aksi halde hareketi ile dünyanın İsrail'e "bakış açısını" değiştireceğini söylemek mümkün!

Hem Filistin topraklarını işgal edip o topraklarda kendi devletlerini kurmaya çalışıyorlar hem de kendilerine karşı bağışlanırsen terör diyerek dünya halklarını kandırmaya çalışıyorlar.

Ve İsrail, içine düştüğü durum nedeniyle savaşın stratejik mağlubu olarak tanımlanıyor.

Event, bu savaşın mutlak galibi Filistinli deneseydik.

Zeki CEYHAN Millî Gazete

Adana'dan en çok ihracat AB ve Ortadoğu pazarlarına yapıldı

Çukurova'nın başkenti Adana, ihracat pazarlarında kimya, tekstil ve tarım ürünleriyle söz sahibi olurken, en çok komşu Avrupa Birliği (AB) ve Ortadoğu ülkelerine dış satım gerçekleştiriyor.

Adana, var olan ihracat potansiyeline rağmen henüz bunu gerçekleştirmeyi başarma noktasında arzu edilen seviyeye gelmiş durumda değil. 2015 ve 2018 yıllarında 2.1 milyar dolar olan ihracatını 2022'de yüzde 3.11 milyar dolara yükselten Adanalı ihracatçılar, yeni dönemde katma değeri yüksek, tasarım üstünlüğüne sahip teknoloji yoğun sanayi ürünleriyle ihracatta 10 milyar dolarlık psikolojik eşiği aşmak istiyor.

Kimya, tekstil ve tarımın ağırlığı hissediliyor

Adana; verimli toprakları, köklü

sanayi geçmişi, güçlü altyapısı, eşsiz coğrafi konumu ve yüksek yaşam kalitesiyle yatırımcılara büyük avantajlar sunarken ihracat maratonunda kimya, tekstil ve tarım sektörleri öne çıkıyor. Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'nde etkisi Ortadoğu'da hissedilecek tek potansiyel metropol bölge olarak belirlenen Adana, büyük ölçekli petrokimya, enerji, gıda, tekstil, ayakkabı ve mobilya üretim merkezlerinin hayata geçirilmesi için gün sayıyor. Katma değeri yüksek tarımsal üretimle birlikte tasarım üstünlüğüne sahip teknoloji yoğun sanayi ürünlerinde küresel aktör haline gelmeyi hedefliyor.

Tarım ve tarıma dayalı sanayinin yanında otomotivden tekstile, maki-neden gıda ürünlerine, kimya ve plastikten hazır giyime kadar çok geniş bir yelpazede önemli miktarda üretimi ile Türkiye'nin ikinci büyük bölgesel yatırım ve üretim merkezine dönüşme potansiyelini barındıran Adana, 15 yeni organize sanayi bölgesinin faaliyete geçmesiyle ihracat liginde de zirvede yer almaya hazırlanıyor. Yılın 11 ayında Türkiye'nin ihracatına yüzde 1.4 oranında katkı sağlayan Adana, kimya, tekstil ve tarımsal

üretimin yanı sıra mücevher, elektrik-elektronik, otomotiv, çimento, cam, seramik ve toprak ürünleri, yaş meyve sebze ile iklimlendirme sanayi sektörlerinde atılım yaptı.

2022'de ihracatı 8 sektör sırtladı

Adana'nın ihracatını kimya, tekstil, hububat ve bakliyat, su ürünleri ve hayvansal mamuller, çelik, yaş meyve sebze, hazır giyim ve konfeksiyon ile otomotiv sektörleri sırtladı. Adana'nın geçen yılki ihracatında kimyevi maddeler ve mamulleri 677.9 milyon dolar ile birinci, tekstil ve ham maddeleri 604.9 milyon dolar ile ikinci, hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri 259.6 milyon dolar ile üçüncü sırada yer aldı. Kentin ihracatında diğer lokomotif sektörler arasında su ürünleri ve hayvansal mamuller 176.3 milyon dolar, çelik 152.5 milyon dolar, yaş meyve sebze 149.8 milyon dolar, hazır giyim ve konfeksiyon 141.5 milyon dolar ve otomotiv 139.5 milyon dolar dış satım gerçekleştirdi.

İtalya, Mısır ve Rusya pazarlarında etkinlik arttı

Adana'nın 2022 yılında lider ihracat pazarı 306.2 milyon dolar ile komşu ülke Irak oldu. AB'nin en güçlü ekonomisine sahip Almanya 258.4 milyon dolar ile ikinci, moda yön veren ülkelerden İspanya 201.6 milyon dolar ile üçüncü sırada yer aldı. Bu dönemde Adana'nın ihracatını en fazla artırdığı ülkeler yüzde 72.4 artış ve 192.1 milyon dolar değer ile İtalya, yüzde 71.2 artış ve 44.3 milyon dolar değer ile Mısır, yüzde 64.3 artış ve 130.6 milyon dolar değer ile Rusya oldu. ■

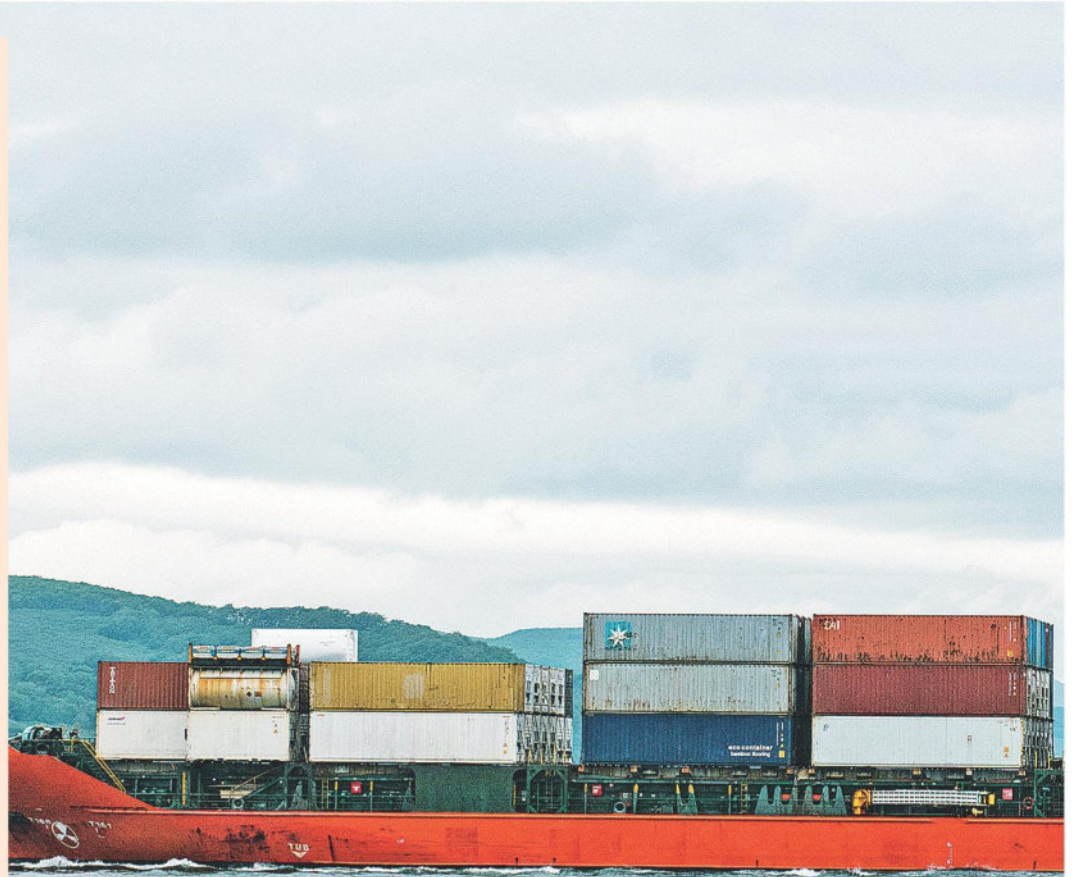
Adana son 5 yılda ihracatını yüzde 54.7 artırdı

Dış ticarete özellikle yeni pazar araştırmalarının yanı sıra kümelenme mantığı çerçevesinde uluslararası rekabetçiliğin geliştirilmesine ve desteklenmesine ağırlık veren Adana, TÜİK verilerine göre, 2018 yılında 2.1 milyar dolar, 2019'da 1.94 milyar dolar, 2020'de 1.86 milyar dolar, 2021'de 2.54 milyar dolar, 2022'de 3.11 milyar dolar ihracat gerçekleştirdi. Son 5 yıllık verilere göre Adana'nın ihracatta yakaladığı artış oranı yüzde 54.7 oldu. Adana'nın ihracatını kimya, tekstil, hububat ve bakliyat, su ürünleri ve hayvansal mamuller, çelik, yaş meyve sebze, hazır giyim ve konfeksiyon ile otomotiv sektörleri sırtladı.

Başlıca pazarlar Irak, İtalya ve ABD oldu

Adana, 2023 yılında yurt içinde ve küresel arenada ortaya çıkan tüm zorluklara rağmen, üretim çarklarını döndürmenin gayretini göstererek, dünyanın her bir köşesinde var olma ve Türkiye'ye döviz kazandırma mücadelesi sürdürdü. Adana'nın 2023 yılı Ocak-Kasım ayları arasındaki toplam ihracatı 2 milyar 647 milyon dolar olarak gerçekleşti. Yaşanan savaşlar, artan enflasyon oranları ve makro politik risklerden dolayı Adana'nın ihracatında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4.7 oranında düşüş yaşandı. Bu yılın 11 ayında Adana'nın ihracatı ülkelere göre ele alındığında en fazla dış satım yapılan ülke 264.8 milyon dolar ile Irak oldu. Kentin 11 aylık ihracatında Irak'ın payı yüzde 10 olarak raporlara yansdı. Adana'nın ana ihracat pazarlarını oluşturan diğer ülkeler ise 129.7 milyon dolar ile İtalya ve 158.2 milyon dolar ile ABD oldu. Çukurova'nın başkenti, bu dönemde 7 ülkenin pazarlarındaki etkinliğini önemli oranlarda artırdı. Fas'a yüzde 89.3 artışla 66.3 milyon dolar, Hollanda'ya yüzde 81.49 artışla 116.8 milyon dolar, Ukrayna'ya yüzde 60.1 artışla 24.1 milyon dolar, Özbekistan'a yüzde 41 artışla 26.3 milyon dolar, Avusturya'ya yüzde 37 artışla 25.7 milyon dolar, Bulgaristan'a yüzde 32.6 artışla 29.9 milyon dolar ve KKTC'ye yüzde 13 artışla 33.3 milyon dolar ihracat gerçekleştirildi.

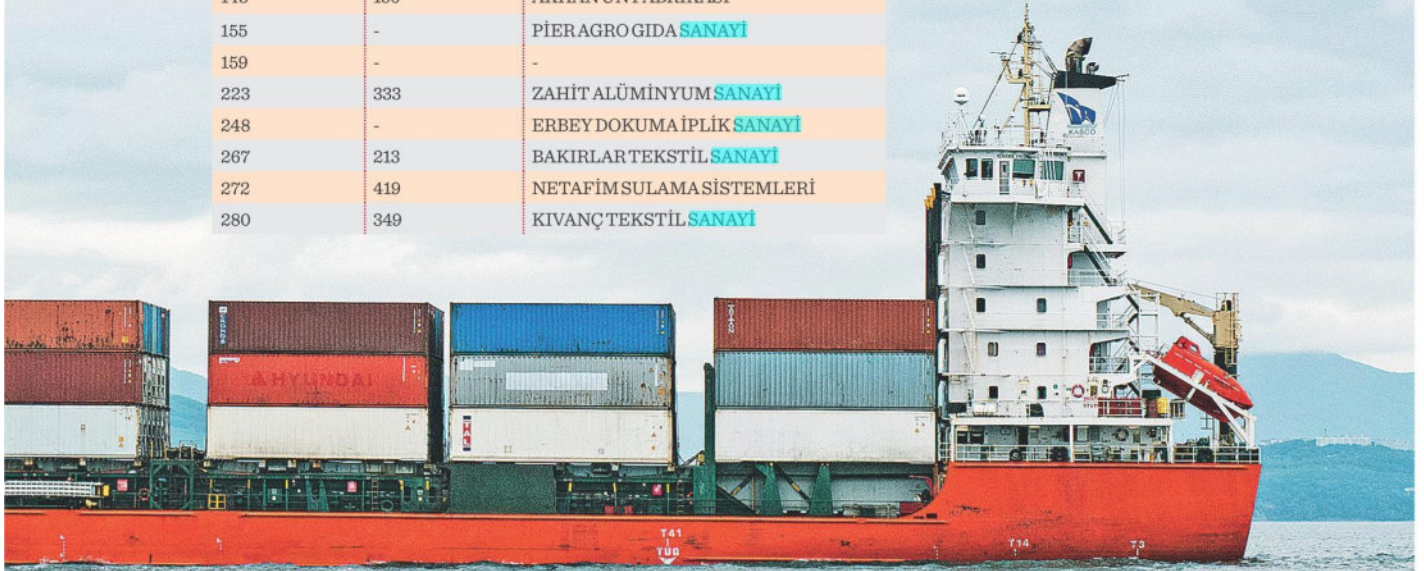
ISO'NUN İLK 500'ÜNDE YER ALAN ADANA FİRMALARI

SIRA NO (2022)	SIRA NO (2021)	KURULUŞ ADI
22	20	SASA POLYESTER SANAYİ
214	238	ELİTA GIDA SANAYİ
263	264	ABDİOĞULLARI PLASTİK SANAYİ
297	359	TEMSASKODA SABANCI ULAŞIM ARAÇLARI
314	298	GÜNEY ÇELİK HASIR SANAYİ
336	-	-
338	427	OMNİA NİŞASTA SANAYİ
340	322	ADM BESİN VE TARIM
342	323	AKYEM ADANA YEM YAĞ BİODİZEL SANAYİ
382	366	BOSSA TİCARET VE SANAYİ
410	271	DİOKİ PETROKİMYA SANAYİ
434	473	ATLASDENİM TEKSTİL SANAYİ
437	-	MELTEM KİMYA VE TEKSTİL SANAYİ
469	193	BEYTEKS TEKSTİL SANAYİ

ISO'NUN İKİNCİ 500'ÜNDE YER ALAN ADANA FİRMALARI

SIRA NO (2022)	SIRA NO (2021)	KURULUŞ ADI
20	112	TAT NİŞASTA SANAYİ
41	80	OĞUZ TEKSTİL SANAYİ
44	59	PİLYEM GIDA TARIM SANAYİ
81	77	GÜRSOY YEM GIDA SANAYİ
84	85	TEZKİM TARIMSAL KİMYA SANAYİ
94	121	OĞUZ GIDA SANAYİ
121	374	PALMIYE DOKUMA İPLİK SANAYİ
143	156	AKHAN UN FABRİKASI
155	-	PIERAGRO GIDA SANAYİ
159	-	-
223	333	ZAHİT ALÜMİNYUM SANAYİ
248	-	ERBEY DOKUMA İPLİK SANAYİ
267	213	BAKIRLAR TEKSTİL SANAYİ
272	419	NETAFİM SULAMA SİSTEMLERİ
280	349	KIVANÇ TEKSTİL SANAYİ

İLK 1000 İHRACATÇI LİSTESİNDE YER ALAN ADANA FİRMALARI

KURULUŞ ADI	İHRACAT DEĞİŞİMİ (2022)	KURULUŞ ADI	İHRACAT DEĞİŞİMİ (2022)
SASA DIŞ TİCARET	%23.8	MELTEM KİMYA VE TEKSTİL	%57.9
GÜNEY ÇELİK HASIR	%22.8	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	-%21
FİLPA AMBALAJ	%11.1	ADININA ÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	%41.7
ELİTA GIDA SANAYİ	%31.5	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	-
TEMSA SKODA SABANCI	%12.6	ÖZLER TARIM ÜRÜNLERİ	%30.5
AYTEK KONFEKSİYON	%6.8	TAT NİŞASTA SANAYİ	-
ADM BESİN VE TARIM	%20.7	KIVANÇ TEKSTİL SANAYİ	%30.3
OMNİA NİŞASTA SANAYİ	%25.5	PİLYEM GIDA TARIM SANAYİ	-
AKYEM ADANA YEM	%2	ZAHİT ALÜMİNYUM SANAYİ	%31.7
SUNAR PAZARLAMA	%81.6	SUNAR MİSİR ENTEGRE TESİSLERİ	-%0.2
BOSSA TİCARET VE SANAYİ	%19		

Zorlu bir geçiş süreci öngören **sanayici** büyümede daralma bekliyor

Faizler zorlayacak

Sanayicilere göre yılın ilk yarısı zorluklarla geçecek. İş insanları yeni yılda hedefleri korumaya odaklanacaklarını söylüyor.

Son iki yılı istihdam, ihracat ve kapasite kullanımında gerilemelerle geçiren **sanayici**, yeni yıla kâr marjında daralma beklentisi ve yapısal reform talepleriyle giriyor.

ALİ CAN
POLAT

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, 2024'te sancılı bir geçiş süreci yaşanacağını söyledi.

Deprem, iki tura yayılan cumhurbaşkanı seçimi, tamamen değişen ekonomi politikaları, yüzde 8.5'lik faiz oranından yüzde 45'e sıçrayan politika faizi, daralan ihracat pazarı ve iç taleple birlikte zorlu ve çalkantılı bir yıl geçiren üretim sektörü, yeni yılın ilk yarısında bu sıkıntıların devam edeceğini öngörüyor.

Bu yılın son meclis toplantısında konuşan **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, yeni ekonomi yönetiminin ortaya koyduğu makro hedefleri yapısal reformların izlemesi gerektiğini belirtti. 2023'ün ilk yarısında rasyonelliğin pek dikkate alınmadığı bir yıl yaşandığını belirten Bahçivan şu yorumları yaptı:

- ✓ Büyümenin kapsayıcılığında önemli bir taviz verdik. Kalitesinde zaaf lar ortaya çıktı.
- ✓ Yeni programın önümüzdeki yıl büyümede önemli bir ivme kaybına yol açması muhtemel
- ✓ Kredi faizleri **sanayicimiz** için zorlayıcı oluyor.
- ✓ Küresel ekonomik ortam dipten dönüş sinyallerine rağmen hâlâ ülkemizin ekonomisi için destekleyici olmaktan uzak, bunun ana sebeplerinden biri yüksek faiz ortamı.
- ✓ Ekonomi programının

Erdal Bahçivan

önümüzdeki sene büyümede belirli bir ivme kaybına yol açması muhtemel; yüzde 4 olan OVP hedefinin altında kalınması pek de sürpriz olmayacak

✓ Bununla birlikte kırılanlıkların azaldığı, büyümenin daha dengeli bir bileşime kavuştuğu bir modelin uzun vadede sağlayacağı kazanımlar azımsanmamalı.

✓ Yılın ilk yarısında zorlu koşulların bizi bekleyeceği açık olsa da 2024'ün ikinci yarısından itibaren daha sağlıklı bir tablonun şekilleneceğini düşünüyoruz.

✓ Geleneksel noktada üretimde yapısal dönüşüm artık ertelenebilir veya tali bir gündem olmaktan çıktı, kaçınılmaz bir zorunluluk haline geldi.

✓ OVP'de ortaya koyulan hukuk başta olmak üzere yapısal dönüşüm vizyonunun kâğıt üstünde kalmaması çok önemli

✓ Sadece makro ekonomik dengeleri değil, maalesef bir süredir epey yara almış olan yatırım iklimini de onarmamız gerek.

✓ Finansman konusu da genel bir zihniyet değişikliğine ihtiyaç duyduğumuz alanlar arasında.

✓ 2023'ün ikinci yarısında olduğu gibi 2024'te de sancılı bir geçiş sürecini hep birlikte yaşayacağımız aşikâr.

Giyimde mevcut olanı koruma yılı

Sektörde 2024'ün ikinci yarısından itibaren toparlanma sürecinin başlamasını öngördüklerini söyleyen Türkiye Giyim **Sanayicileri** Derneği (TGSD) Başkanı Ramazan Kaya, şunları söyledi:

"2022 yılında 21.2 milyar dolarlık ihracat yapan sektörümüz 2023'ü ise olumsuz koşullar nedeniyle 19.6 milyar dolar civarında ihracat ile kapattı. 2024 yılında da bu rakamı korumayı hedefliyoruz. Sektörümüz 2023 yıl sonu itibarıyla 650 bin kişiye istihdam sağlıyor. 2024 yılında da bu rakamı korumayı hedefliyoruz. Ekonomi politikalarındaki değişimin esas etkilerini 2024 yılı başından itibaren göstereceğini düşünüyoruz. Sıkılaştırma politikaları neticesinde yılın ilk yarısında iç talep önemli ölçüde yavaşlayacak. Ancak enflasyonda düşüş sağlanırsa yılın ikinci yarısında iç talep toparlanabilir."

Fark
Faruk Çakır

Yapısal dönüşüm olmadan zor!

Asgari ücretin belirlenmesiyle birlikte yeni bir zam dalgasının 'dar gelirli'yi vuracağı tahminleri yapılıyor ki, bu tahmini yabana atmamak gerekir. Ekonomi öyle bir noktaya geldi ki, zam yapan da haklı, zamma itiraz eden de! Akaryakıt ve benzeri kalemlere zam yapıldıktan sonra zamları dizginlemek kolay değil.

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, **ISO** Meclisi'nin aralık ayı olağan toplantısında yaptığı konuşmada 'mecburi yön' olarak reformların yapılmasını göstermiş.

Kırılganlıkların azaldığı, büyümenin daha dengeli bir bileşime kavuştuğu bir modelin uzun vadede sağlayacağı kazanımların azımsanmaması gerektiğinin altını çizen **ISO Başkanı Bahçivan**, "Yeni ekonomi yönetiminin ortaya koyduğu hedefleri bir nihai nokta değil, bilakis ara hedefler olarak görüyoruz. Programda ortaya konan makro hedefleri yapısal reformların izlemesi gerektiğini düşünüyoruz. Zira gelinen noktada üretimde yapısal dönüşüm artık ertelenebilir veya tali bir gündem olmaktan çıkmış, kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiş durumda" demiş. (AA, 27 Aralık 2023)

Ekonomi yönetiminin 'müjde' olarak duyurduğu hedeflerin nihai değil, ancak bir'ara hedef' olduğunun ifadesi önemli olmalı. Ayrıca, bu hedefleri "yapısal reformlar"ın izlemesi gerektiği de pek çok uzman tarafından dile getiriliyor. Ve ihtiyaç duyulan bu reformların artık ertelenmeye tahammülü olmadığı da ayrı bir gerçek. Hemen her fırsatta dile getirilen bu tesbitler acaba niçin yeteri kadar dikkate alınmıyor? Çoğu defa hükümet programlarında da yer alan 'reform paketleri vaadi' niçin hayata geçirilmez?

Bahçivan, konuşmasının devamında da yine ülkemizin temel problemlerinden olan 'eğitim' ve 'hukuk'a vurgu yapıp şöyle demiş: "Bu tabloda, ekonominin paydaşları olarak dezenflasyon ve ekonomik dengelenme doğrultusunda yaşadığımız geçiş sürecine katkı sağlarken, aynı zamanda üretimde verimlilik ve teknoloji açığını kapatacak kapsamlı bir reform sürecine de odaklanmamız gerekiyor. Zira üretimde katma değer ve teknoloji odaklı bir dönüşüm, maliye ve para politikasının çok ötesine geçerek, eğitim, altyapı, işgücü piyasası, teşvik sistemi gibi pek çok alanda bütüncül bir stratejik planlama gerektiriyor. Bu açıdan baktığımızda, Orta Vadeli Program'da ortaya konulan hukuk başta olmak üzere yapısal dönüşüm vizyonunun kâğıt üstünde kalmaması çok önemli. Ülkemizde sadece makro ekonomik dengeleri değil, maalesef bir süredir epey yara almış olan yatırım iklimini de onarmamız gerekiyor."

Hak, hukuk, eğitim, şeffaflık konularını içine alan bir 'yapısal dönüşüm' olmadan krizden çıkmak imkânsız gibi.

PLASTİK SEKTÖRÜ GÜÇ KAYBETTİ

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) tarafından yayınlanan "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" 2022 yılı listesine göre 500 büyük arasında plastik sektörü küçülüyor. Açıklanan listeye göre NACE koduna göre plastik sektöründe faaliyet gösteren işletme sayısı 27'den 24'e geriledi.

HABERLER NEWS

Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu açıklandı

500 largest industrial enterprises of Turkey announced

Istanbul Chamber of Industry (ISO) has made public its "500 Largest Industrial Enterprises of Turkey" research, which constitutes the data of the most valuable institutions of the industry sector. A total of 12 companies, eight of which being members of Turkish Ready Mixed Concrete Association, from the ready mixed concrete and cement sector took place in the report.

İstanbul Sanayi Odası (ISO), **sanayi** sektörünün en değerli kuruluşlarının verilerini oluşturan "Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu" araştırmasının 2022 yılı sonuçlarını açıkladı. Raporda 8'si Türkiye Hazır Beton Birliği üyesi olmak üzere hazır beton ve çimento sektöründen toplam 12 firma yer aldı.

İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) hazırladığı Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu 2022 Araştırması'na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 418,4 milyar lirayla en büyük **sanayi** kuruluşu olma ünvanını korudu. **ISO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, düzenlediği basın toplantısında, **ISO'nun** Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu araştırmasının sonuçlarını açıkladı.

Araştırmaya göre, TÜPRAŞ üretimden satışlarda 418,4 milyar lirayla listede ilk sırayı alırken, 2021'de üçüncü sırada olan Star Rafineri 189,2 milyar lirayla ikinciliğe yükseldi. Geçen yıl ikinci sırada bulunan Ford Otomotiv ise 140,1 milyar liralık üretimden satışla 3'üncü oldu. İstanbul Altın Rafinerisi (İAR) 87,8 milyar liralık üretimden satışla 4'üncü sırada yer alırken, İAR'ı, 69,5 milyar lirayla Ereğli Demir ve Çelik, 66,9 milyar lirayla İskenderun Demir ve Çelik izledi. İAR ile Ereğli Demir ve Çelik'in ikişer basamak yükselmesi dikkat çekti.

Toyota Otomotiv 65,9 milyar lirayla 7'nci, Arçelik 64,1 milyar lirayla 8'inci, Oyak-Renault 62,7 milyar lirayla 9'uncu, Tofaş 59,8 milyar lirayla 10'uncu sırada yer aldı. Toyota 3 basamak birden gerilerken, Arçelik, Oyak-Renault ve Tofaş'ın sıralamadaki yeri değişmedi.

Toplantıda araştırmaya ilişkin açıklamalarda bulunan **ISO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, **ISO 500** çalışmasının açıklanma tarihini son yıllarda mayıs ayına çekmeyi başardıklarını, bu yıl Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle çalışmanın sonuçlarını gecikmeli olarak açıkladıklarını söyledi. Türkiye'nin 500 büyük **sanayi** kuruluşunun üretimden satışlarının geçen yıl, 2021'e göre yüzde 119 artarak 4 trilyon 485 milyar liraya yükseldiğini dile getiren Bahçivan, "Bu yüksek oranlı artışta, ihracattaki güçlü performansın yanı sıra canlı yurt içi talep, yükselen kur ve fiyatlar ile ihracat gelirlerinin TL karşılıklarındaki artışın belirleyici rol oynadığını söyleyebiliriz. 2022 yılının verileri yıl sonu tüketici enflasyonu ile arındırıldığında üretimden satışların reel olarak 2021 yılına göre yüzde 33,3 ile oldukça yüksek bir artış sergilediği görülüyor." dedi.

Bahçivan, reel değişimleri hesaplarken yıl sonu TÜFE enflasyonunu kullandıklarını kaydederek, "Fakat diğer taraftan biliyoruz ki 2022 sonunda TÜFE enflasyonu yüzde 64,27 iken ÜFE enflasyonu yüzde 97,72'ye ulaşmıştı. Bu noktada **sanayicinin** ekonomik gerçeklerini yansıtan asıl enflasyonun ÜFE olduğunu hatırlatarak, ÜFE'nin çok daha hızlı arttığını ve üretici ile tüketici enflasyonu arasındaki makasın oldukça geniş olduğunu vurgulamak istiyorum. Nitekim yıl sonu ÜFE enflasyonu kullanıldığında, üretimden satışlardaki reel artış yüzde 10,8'e iniyor." açıklamasında bulundu.

Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu 2022 Raporu'nda Yer Alan THBB Üyeleri

Sıra No	Kuruluşlar	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
73	OYAK Çimento Fabrikaları AŞ	11.954.889.705,00
93	Limak Çimento San. ve Tic. AŞ	8.938.961.325,00
102	Akçansa Çimento San. ve Tic. AŞ	8.288.059.489,00
150	Çimko Çimento ve Beton San. Tic. AŞ	6.426.413.191,00
158	Çimsa Çimento San. ve Tic. AŞ	6.240.375.681,00
183	Nuh Çimento Sanayi AŞ	5.478.523.184,00
235	Medcem Madencilik ve Yapı Malzemeleri San. ve Tic. AŞ	4.242.962.739,00
415	Göлтаş Göller Bölgesi Çimento San. ve Tic. AŞ	2.460.473.455,00

'Ülkemizdeki yatırım iklimini de onarmalıyız'

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Yılın ilk yarısında zorlu koşulların bizi bekleyeceği açık olsa da 2024'ün ikinci yarısından itibaren daha sağlıklı bir tablonun ortaya çıkabileceğini görüyoruz" dedi.

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Yılın ilk yarısında zorlu koşulların bizi bekleyeceği açık olsa da 2024'ün ikinci yarısından itibaren daha sağlıklı bir tablonun ortaya çıkabileceğini görüyoruz." ifadesini kullandı.

İSO'dan yapılan açıklamaya göre, **İSO** Meclisi'nin aralık ayı olağan toplantısı "2023'ü Değerlendirirken; Küresel Gelişmeler Eşliğinde **Sanayimizin**, Ekonomimizin 2024'ten Beklentileri, **İSO**'nun Yeni Hedef ve Projeleri" ana gündemi ile Odakule Fazıl Zübü Meclis Salonu'nda gerçekleştirildi.

2023 yılının son meclis toplantısında, **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Meclis Başkanı **Ender Yılmaz**, Yönetim Kurulu üyeleri ve üyeler hazır bulundu. Toplantıda **İSO** şubelerinin 2024 yılı hedef ve projelerine ilişkin sunumlar yapılırken, meclis üyeleri gündemi değerlendirdi.

Açıklamada görüşlerine yer verilen Bahçivan, faaliyetlerini sürekli gözden geçirerek daha iyiye ulaşmanın gayretini içinde olduklarını belirterek, "Tabii bundan esas amacımız odamızı geliştirmek, marka değerini

artırmak ve bu suretle kıymetli üyelerimiz olan **sanayicilerimize** daha iyi ve nitelikli hizmet sunmaktır. Üyelerimize en iyi şekilde hizmet vermek ve odamızın faaliyetlerini etkinlikle yürütmek yönetim kurulumuzun önceliğidir. Bu önceliğimizi vurgularken, gelirlerimizle giderlerimiz arasındaki uyumu gözetilen bütçe disiplinine her zaman önem veriyoruz." ifadesini kullandı.

'Enflasyon karşısında mutlak zafer henüz ilan edilmedi'

Her dönemin kendine has özellikleri olduğunu kaydeden Bahçivan, şunları aktardı:

"Bu dönemin başlıca özelliği hız. Hız çağında yıllar ve günler eskisinden çok çabuk geçiyor. Yeni yıl, yeni umutlar

ve beklentiler demek. Geride bırakacağımız yılın muhasebesini yaparken öncelikli dileğimiz; en azından, geride kalan yıldan daha iyi bir yıl olması temennisiyle 2024 yılının dünyaya, ülkemize barış ve bereket, hepimize sağlık, huzur ve mutluluk getirmesidir. Dünya ekonomisinde 2023 yılı, 2022'de yaşanan şokların devam eden olumsuz etkilerini miras aldı. Gelinen noktada küresel ekonomik ortam, dip-ten dönüş sinyallerine rağmen, halen ülkemiz ekonomisi için destekleyici olmaktan uzak. Bunun ana sebeplerinden biri yüksek faiz ortamı. Son verilere baktığımızda, enerji şokunun büyük oranda atlatılmasıyla enflasyon geri çekilirken büyük merkez bankaları da faiz artırımlarını hemen hemen

sonlandırmış durumda. Yine de dünya enflasyon karşısında mutlak zafer ilan edilemiş değil. Faizler muhtemelen 2024'ün ilerleyen dönemlerine kadar yüksek kalacak."

'2024'te iki farklı dönem bizi bekliyor'

Bahçivan, bu koşullar altında, büyümede zayıflığın gelecek yılda da sürmesinin beklendiğine vurgu yaparak, yılın ilk ve ikinci yarısının birbirinden oldukça farklı olmasının mümkün olduğuna dikkati çekti.

İlk yarıda mevcut yavaşlama eğilimi devam etse de yılın ikinci yarısı itibarıyla faiz indirimlerinin de gündeme alınmasıyla birlikte toparlanmanın başlayabileceğini söyleyen Bahçivan, "Yılın ilk yarısında zorlu koşulların bizi bekleyeceği açık olsa da 2024'ün ikinci yarısından itibaren daha sağlıklı bir tablonun şekilleneceğini düşünüyoruz. Türkiye'nin 2023'üne bakıldığında ekonomi politikalarında önceki iki yıldan miras kalan bir tablo ile yıla başlandı. Sürdürülebilirliğine dair birçok soru işareti barındıran ekonomi politikası çerçevesine, bir de 2023'ün başında yakalandığımız deprem felaketinin iktisadi maliyeti ve

seçim belirsizlikleri eklendi." yorumunu yaptı.

'Ortaya konan hedefleri ara hedefler olarak görüyoruz'

Kırlanlıkların azaldığı, büyümenin daha dengeli bir bileşime kavuştuğu bir modelin uzun vadede sağlayacağı kazanımların azımsanmaması gerektiğinin altını çizen Bahçivan, "Yeni ekonomi yönetiminin ortaya koyduğu hedefleri bir nihai nokta değil, bilakis ara hedefler olarak görüyoruz. Programda ortaya konan makro hedefleri yapısal reformların izlemesi gerektiğini düşünüyoruz. Zira gelinen noktada üretimde yapısal dönüşüm artık ertelenebilir veya tali bir gündem olmaktan çıkmış, kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiş durumda." açıklamasında bulundu.

"Ülkemizde sadece makro ekonomik dengeleri değil, maalesef bir süredir epey yara almış olan yatırım iklimini de onarmamız gerekiyor." diyen Bahçivan, "Portföy yatırımlarında birkaç haftadır memnuniyetle izlediğimiz toparlanma emarelerinin doğrudan yabancı yatırımlarda da başlaması bu noktada öncelikli hedeflerimizden biri olmalı." değerlendirmesini yaptı.

Üretici sıcak para değil doğrudan yatırım istiyor

Sanayici ve girişimciler sıcak para değil doğrudan yatırımdan yana. Sıcak paranın piyasaları bozduğunu ifade eden **sanayiciler** İş Bankası Genel Müdürü Aran'ın, uyarılarına katıldıklarını söylediler

RECEP ERÇİN

TÜRKİYE Genç İş İnsanları Derneği (TÜGIAD) Yönetim Kurulu Başkanı Gürkan Yıldırım, sıcak paranın uzun vadeli olmadığını, kalıcı olmadığını ve istihdam sağlamadığını belirterek, gelip gittiğini söyledi. Basın ile yıl değerlendirmesi sohbetinde TÜGIAD Başkanı'na, İş Bankası Genel Müdürü Hakan Aran'ın Anadolu Ajansı'na verdiği demeçte sarf ettiği şu sözleri anımsattık: "Eğer sıcak paranın cazibesine kapılır aynı hızla, aynı motivasyonla devam etmez ve bulduğumuz dış kaynağın rehabetiyle tüketime yönelirsek bu hikayede tekrar yarım kalırsınız. Reel sektörün ve finansal sektörün temsilcileri olarak gelmekte olan, önümüzdeki yıl gelecek olan dış kaynağın doğru alanlarda kullanılmasının birinci önceliğimiz olduğunu düşünüyorum." Bunun üzerine TÜGIAD Başkanı, "Dünyada büyük sıfırlama gibi yeni kavranlar var. Sermayenin istediği yere girip çıkması, bunun küresel anlamda faydalı olmadığını dünya ekonomileri gördü."

Uzun vadeli olması, yatırım ve istihdama yaraması gerektiğine yani beyfendinin söylediğine katılıyorum." dedi. Çarşamba günü **Istanbul Sanayi Odası** Meclis'inde **(ISO)** sohbet ettiğimiz Meclis Üyesi **Vehbi Canpolat** da sıcak paranın gelip geçici olduğunu, ülkelere gelirken de piyasaları bozduğunu çıkarken de bozduğunu bu nedenle Türkiye'nin doğrudan yatırımlara

ihtiyaç olduğunu ifade etti.

ÇİN'DE ŞUBE AÇACAKLAR

TÜGIAD Başkanı ile sohbetimizde derneğin yurt dışında şubeleşme çalışmaları da konuşuldu. G20'de Türkiye'yi temsilen bulduklarını kaydeden Yıldırım, "Dört Türk, beş yerelle birlikte ülkelerde şube kuracağız. Çin'de çok ilerledik. Çin'de görüştüğümüz kurum G20'de bizim muhatabımız. Sadece 150 üyeleri var, hepsi de unicorn. Bizim ihtiyaçlarımız ve onların altyapısına göre bir şube kurulacak. Türk devletlerindeki mevcudiyetimizin artması için de devletimiz de destekliyor. Türk Cumhuriyetlerinde bir konfederasyon kurmak istiyoruz. Merke-

zinin Kazakistan'da olmasını arzu ediyoruz." bilgilerini verdi.

'2024'TEN UMUTLUYUZ'

TÜGIAD'ın 410'u aktif, 500'ü onursal olmak üzere bine yakın üyesi ile 450 binin üzerinde istihdam yarattığını, 60 milyar dolarlık yurt içi ve yurt dışı ticaret hacmi ile Türkiye gayri safi yurt için hasılasının yüzde 8'lik kısmını temsil ettiğini belirten Başkan Yıldırım, üyelerinin 100'ü aşkın ülkeye yaptıkları 26 milyar dolarlık ihracatla ülke ekonomisine katkı sağlamayı sürdürdüğünü hatırlattı. Yıldırım, "2023'ü zor geçirdik ama 2024'ten umutluyuz çünkü ekonomide atılan adımlar daha derli toplu." ifadelerini kullandı.

Tek liste seçime gidiyor

TÜGIAD Başkanı Gürkan Yıldırım, Avrupa'nın en güçlü gençlik örgütlerinden olan Avrupa Genç Girişimciler Konfederasyonu (YES for EUROPE) başkanlığına gelen talep üzerine yeniden aday olduğunu açıkladı. 10-12 Ocak tarihleri arasında Porto'da yapılacak seçimlere Almanya, İspanya, İtalya gibi Avrupa'nın en güçlü sivil toplum organizasyonlarının da desteğini alarak tek liste ile gireceklerini kaydeden Yıldırım, "Avrupa ülkelerinin önde gelen sivil kuruluşlarının temsil edildiği konfederasyonda 2020 yılında da başkan seçildim. 2021 yılında ise Avrupa Birliği Genç Girişimciler Organizasyonu (JEUNE) Başkan Yardımcılığı görevini üstlendim. Başkanlığım döneminde Doğu ve Batı Avrupa'yı temsil eden, birbirine rakip olan bu iki konfederasyonu 3 sene süreyle ortak çalışma anlaşması ile birleştirdik. Bu Türkiye'nin gücünün bir göstergesi. Çok olağandışı bir gelişme olmazsa başkanlığı bir kez daha ülkemize getireceğim." dedi.